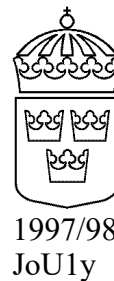

Jordbruksutskottets yttrande

1997/98:JoU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 och 23

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 8 oktober 1997 beslutat bereda jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1997/98:1 Budgetpropositionen för 1998 (volym 1) jämte motioner i bl.a. de delar som berör utgiftsramarna inom jordbruksutskottets beredningsområde.

Jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser utgiftsområdena Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20) samt Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23). I anslutning till yttrandet behandlas även vissa följdmotioner.

Propositionen

Propositionen innehåller regeringens förslag till statsbudget för budgetåret 1998. Förslaget till statsbudget, som omfattar alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov, visar en omslutning på 690,97 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för budgetåret 1998 bestäms till 1 178 miljoner kronor, och beräknar ramen för år 1999 till 1 198 miljoner kronor och för år 2000 till 1 153 miljoner kronor. Inom utgiftsområdet prioriteras under 1998 den biologiska mångfalden bl.a. genom att medel för investeringar i mark för naturvård och vård av sådan mark behålls oförändrade. I förhållande till den ekonomiska vårpropositionen ökar utgiftsområdet med 23,5 miljoner kronor för att förstärka kärnsäkerhets- och strålskyddsarbetet. Anslaget för miljö- och kretslopps-forskning utgår fr.o.m. år 1998 och i stället kommer huvuddelen av miljö-forskningen att finansieras via Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA).

Regeringen föreslår att den ekonomiska ramen för utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar för budgetåret 1998 bestäms till 13 725 623 000 kr. För år 1999 beräknas ramen till 13 792 miljoner kronor och för år 2000 till 13 861 miljoner kronor. När det gäller prioriteringar för år 1998 föreslås bl.a. ett utbyggt miljöprogram för jordbruket, ökade resurser till fiskevården, utökning av antalet utbildningsplatser vid Sveriges lantbruksuniversitet, resurser för exportfrämjande åtgärder, utveckling av alternativa system för värphöns, ytterligare medel för ersättning för viltskador och rovdjursrivna renar samt resursförstärkning av Jordbruksverket.

Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar frågor rörande biologisk mångfald och naturvård, vatten- och luftvård, avfallsfrågor, bilavgasfrågor, miljöskydd, miljö- och kretsloppsforskning, kemikaliekontroll, strålskydd och säkerhetsfrågor kopplade till kärnkraften samt internationellt miljösamarbete.

Regeringen avser att under våren 1998 lägga fram en samlad miljöpolitisk proposition inför 2000-talet med förslag till bl.a. nya och omarbetade miljömål. Under senhösten 1997 avser regeringen att lämna en proposition med förslag till miljöbalk till riksdagen. Riktlinjer för regeringens fortsatta arbete med ekologiskt hållbar utveckling redovisas för riksdagen i en separat skrivelse.

I förhållande till vad som redovisats i 1997 års ekonomiska vårproposition (prop. 1996/97:150) har utgiftsområdet fr.o.m. år 1998 ökat med 23,5 miljoner kronor för att förstärka kärnsäkerhets- och strålskyddsarbetet. Kärnsäkerhets- och strålskyddsarbetet vid Statens kärnkraftinspektion och Statens strålskyddsinstitut förstärks som en följd av den s.k. energiöverenskommelsen och finansieras via avgifter från kärnkraftsföretagen.

Inom utgiftsområdet prioriteras under år 1998 den biologiska mångfalden bl.a. genom att medel för investeringar i mark för naturvård och vård av sådan mark behålls oförändrade. Anslaget för miljö- och kretsloppsforskning utgår fr.o.m. år 1998 och i stället kommer huvuddelen av miljöforskningen att finansieras via Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA).

Medel för det lokala investeringsprogrammet för en ekologiskt hållbar utveckling beräknas under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande. Regeringen beräknar sammanlagt 5,4 miljarder kronor för perioden 1998–2000 för detta ändamål. Medlen till sanering och återställning av miljöskadade områden minskas samtidigt som möjligheter öppnas för kommunerna att få bidrag till sådana investeringar via det lokala investeringsprogrammet för hållbar utveckling. Även denna förändring sker mot bakgrund av att kommunerna kan få stöd till sådana åtgärder via det lokala investeringsprogrammet. Vidare minskas medlen för bidrag till skoterleder och beräknas nu till 20 miljoner kronor i stället för 30 miljoner kronor för treårsperioden 1997–1999.

För år 1998 har ramen engångsvis ökat med 1,2 miljoner kronor motsvarande medel som för budgetåret 1993/94 anvisats under reservationsanslaget B 13 Miljöinsatser i Östersjöregionen och som inte hinner utbetalas före utgången av år 1997. Vidare har utgiftsområdet för år 1999 tillförts 58 miljoner kronor genom att motsvarande belopp dragits in från anslaget A 8 Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning för budgetåret 1995/96. Regeringen har för avsikt att se över ramarna fr.o.m. år 2000 för utgiftsområdet.

Ramen för utgiftsområdet föreslås för år 1998 till 1 178 miljoner kronor och beräknas för år 1999 till 1 198 miljoner kronor och för år 2000 till 1 153 miljoner kronor.

I motion Fi206 (m) yrkas att riksdagen beslutar godkänna en i jämförelse med regeringens förslag utökad ram för utgiftsområde 20 med 100 miljoner kronor (yrkande 4 delvis). Motionärerna anför att regeringen föreslår omfattande neddragningar på miljöforskningen och miljöövervakningen. Naturvårdsverket föreslås tillföras 80 miljoner kronor för att bibehålla omfattningen och kvaliteten på dessa verksamheter. Kalkningsverksamheten bör tillföras 20 miljoner kronor för att ytterligare förurningsskador skall undvikas. Även för budgetåren 1999 och 2000 föreslås en med 100 miljoner kronor utökad ram för utgiftsområde 20 (yrkande 5 delvis).

I motion Fi 218 (c) yrkas att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna på utgiftsområden i enlighet med förslagen i proposition 1997/98:1 (yrkande 2). I motivtexten föreslås att 40 miljoner kr av den s.k. kretsloppsmiljarden får disponeras till kalkning av sjöar och vattendrag under 1998. Naturvårdsverket bör dessutom beviljas en anslagskredit för att inte vara beroende av årliga anslag när det gäller kalkningsverksamheten. Motionärerna föreslår att delar av Assi Domän säljs ut och medel från denna försäljning bör fonderas för att långsiktigt klara av inköp av skogsmark i syfte att bevara den biologiska mångfalden. Vidare föreslås en omfördelning från anslaget för Statens naturvårdsverk till miljöövervakning.

Motionärerna i motion Fi212 (fp) föreslår en i jämförelse med regeringens förslag utökad ram med 290 miljoner kronor för år 1998 (yrkande 3 delvis). Påslaget inom miljöpolitiken bör enligt motionärerna användas främst för inköp av mark för att värna den biologiska mångfalden, men också för kalkning. För budgetåren 1999 och 2000 föreslås en motsvarande utökning i den preliminära fördelningen av utgifterna (yrkande 4 delvis).

I motion Fi220 (v) yrkas att ramen utökas med 570 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag (yrkande 4 delvis). En del av medlen återförs från den fond på 5,4 miljarder kronor som regeringen skapat för ekologisk omställning. Vissa åtgärder, t.ex. marksanering, kan inte på ett effektivt sätt finansieras via en fond. Av de 570 miljonerna går 150 miljoner kronor till köp av naturreservatsmark. Marksanering kostar 200 miljoner kronor extra, 60 miljoner kronor används till kalkning och vardera 50 miljoner kronor går till kommunala miljörådgivare respektive Naturvårdsverket.

I motion Fi 219 (mp) föreslås att ramen för utgiftsområde 20 utökas med 1 195 miljoner kronor för budgetåret 1998 i jämförelse med regeringens förslag (yrkande 19 delvis). Motionärerna anser att en del av de medel som föreslås till stöd för lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet (utgiftsområde 18) bör föras över till de ordinarie miljöanslagen. Dessa föreslås stärkas även i övrigt genom satsningar på Naturvårdsverket, bidrag till kalkning, skydd av urskogar och sanering och återställning av miljöskadade områden. För budgetåren 1999 och 2000 föreslås att utgiftsramen utökas med 1 345 respektive 1 645 kr utöver regeringens förslag (yrkande 20 delvis).

Motionärerna i motion Fi215 (kd) föreslår att 250 miljoner kronor tillförs utgiftsområde 20 utöver regeringens förslag (yrkande 2 delvis). Ytterligare resurser bör tillföras bl.a. kalkningsverksamhet, miljöövervakning och miljösanering. En stor del av det ökade anslaget riktas till att köpa in mark för

naturreservatsbildningar. För budgetåren 1999 och 2000 föreslås att utgiftsramen utökas med motsvarande belopp utöver regeringens förslag (yrkande 3 delvis).

1997/98:JoU1y

Utskottets överväganden

Utskottet instämmer i regeringens redovisning av att de viktigaste målen inom utgiftsområdet bör vara att skydda människors hälsa, bevara den biologiska mångfalden, främja en långsiktigt god hushållning med naturresurser, samt att skydda natur- och kulturlandskap. Sverige skall vara ett föregångsland i strävan att skapa ett ekologiskt hållbart samhälle. Staten och dess myndigheter har stor betydelse för att driva på utvecklingen på miljöområdet och för samhällssektorernas miljöarbete.

Regeringen anför att den biologiska mångfalden prioriteras under år 1998 bl.a. genom att medel för investeringar i mark för naturvård och vård av sådan mark behålls oförändrade. Anslaget till markförvärv är ett av naturvårdspolitikens viktigaste instrument för att bevara den biologiska mångfalden. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det trots det statsfinansiella läget är angeläget att behålla en hög ambitionsnivå på detta område.

Anslaget för miljö- och kretslopps forskning utgår fr.o.m. år 1998 och i stället kommer huvuddelen av miljöforskningen att finansieras via Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA).

Vidare anför i propositionen att en samlad bedömning av miljöövervakningens omfattning och inriktning bör göras i samband med att målen och inriktningen av den framtida miljöpolitiken läggs fast. Regeringen avser att återkomma i denna fråga i den samlade miljöpropositionen våren 1998.

Regeringen föreslår att bidragen till vissa ideella organisationers miljöarbete minskas och att bidragen till arbete med lokala Agenda 21 dras in. Vissa möjligheter att erhålla bidrag kommer att finnas inom ramen för det lokala investeringsprogrammet som ett led i arbetet med att vidareutveckla sådana program efter år 1998. Medlen till sanering och återställning av miljöskadade områden minskas samtidigt som möjligheter öppnas för kommunerna att få bidrag till sådana investeringar via det lokala investeringsprogrammet för hållbar utveckling.

Kärnsäkerhets- och strålskyddsarbetet får ökade resurser med anledning av att avvecklingen av kärnkraften påbörjas. Kärnsäkerhets- och strålskyddsarbetet vid Statens kärnkraftinspektion och Statens strålskyddsinstitut förstärks som en följd av den s.k. energiöverenskommelsen och finansieras via avgifter från kärnkraftsföretagen. I enlighet med vad som anfördes i energipropositionen våren 1997 (prop. 1996/97:84, bet. 1996/97:NU12, rskr. 1996/97:272) bör dessa resursförstärkningar finansieras med höjda avgifter för kärnkraftsföretagen.

Genom de föreslagna besparingarna och indragningarna kommer många i och för sig angelägna ändamål att drabbas. Utskottet instämmer emellertid i att det statsfinansiella läget kräver omfattande besparingar även inom miljöområdet. Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning att verksamheten kan genomföras inom den ram som regeringen beräknar för utgiftsområdet. Regeringens förslag tillstyrks. Motionerna Fi206 (m) yrkande 4 delvis, Fi212

(fp) yrkande 3 delvis, Fi 220 (v) yrkande 4 delvis, Fi219 (mp) yrkande 19 delvis och Fi215 (kd) yrkande 2 delvis avstyrks.

1997/98:JoU1y

Utskottet konstaterar att den redovisade fördelningen på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 är preliminär och att några preciserade förslag inte föreligger. Utskottet har ingen erinran mot regeringens överväganden i denna del. Fi206 (m) yrkande 5 delvis, Fi212 (fp) yrkande 4 delvis, Fi219 (mp) yrkande 20 delvis och Fi215 (kd) yrkande 3 delvis avstyrks.

Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)

Propositionen

Regeringen föreslår att den ekonomiska ramen för utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar bestäms till 13 725 623 000 kr för år 1998. Detta är 212 miljoner kronor mindre än vad som angavs i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1996/97:150). Avvikelsen förklaras av en beräknad minskning av medel från EG-budgeten med 308 miljoner kronor. Vidare har vissa förvaltningskostnadsanslag justerats ned med 5 miljoner kronor. Inrättandet av ett djurregister och ett oförändrat regionalt stöd till jordbruket innebär att ramen utökas med 35 respektive 50 miljoner kronor. Omföringar till och från andra utgiftsområden innebär att ramen tillförs ytterligare 16 miljoner kronor. Nästan två tredjedelar av utgifterna finansieras från EG-budgeten.

Regeringen föreslår ett utökat miljöprogram fr.o.m. år 1998 med 700 miljoner kronor per år, varav 350 miljoner kronor erhålls från EG-budgeten. Detta förstärker de åtgärder som bedöms önskvärda för att främja jordbrukets positiva inverkan på natur- och kulturmiljön och förbättrar sektorns konkurrenskraft genom omställning till mer miljöanpassad produktion. Totalt omfattar miljöprogrammet 2,8 miljarder kronor inklusive 50 % medfinansiering från EG. Detta motsvarar hela den ram som tilldelats Sverige i anslutningsfördraget med EU. Regeringen har i en proposition om hållbart fiske och jordbruk (prop. 1997/98:2) lämnat förslag om utformningen av det utbyggda miljöprogrammet.

En allmän fiskevård ingår som en del i ansträngningarna för att åstadkomma ett ekologiskt hållbart fiske. Förslag om detta lämnas i proposition 1997/98:2. Det finns enligt regeringens bedömning behov av ökade åtgärder på fiskets område och därför föreslås att totalt 20 miljoner kronor anvisas för fiskevård.

Med anledning av regeringens program för en utökning av antalet studieplatser inom högskolan föreslås att antalet helårsplatser vid Sveriges lantbruksuniversitets utbildningar ökas med 450 platser.

Medlemskapet i EU innebär att Sverige återigen ingår i ett övergripande och komplicerat jordbrukspolitiskt system. Vägledande i arbetet med att medverka till en fortsatt och utvidgad reform av CAP bör vara en ökad marknadsorientering och förenkling. Reformen bör leda till en mer konsumentinriktad jordbrukspolitik och väsentligt minska EG:s jordbruksutgifter. Den skall bidra till ökad miljöanpassning av och möjliggöra mer etisk hänsyn

i produktionen. Jordbrukspolitiken skall underlätta för det europeiska jordbruket att hävda sig i den internationella konkurrensen. Målet är en fri handel inom jordbruksområdet och rättvisa villkor mellan industri- och utvecklingsländer. Reformen bör underlätta östutvidgning av EU. Kommissionens presentation av framtidsplanen "Agenda 2000" innehåller även förslag till en reform av jordbrukspolitiken, vilka regeringen bedömer vara ett steg i rätt riktning. Regeringen avser att under hösten 1997 tillkalla en utredare i syfte att effektivisera och minska kostnaderna för den svenska administrationen av EG:s jordbrukspolitik. Särskilt angeläget är det att man på ett effektivt sätt kan kontrollera hur stöd och bidrag används. Misskötsel kan leda till ekonomiska sanktioner som belastar statsbudgeten.

Regeringen beräknar ramen för utgiftsområdet för år 1999 till 13 792 miljoner kronor och för år 2000 till 13 861 miljoner kronor.

Motionerna

I motion Fi206 (m) föreslås en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsökning med totalt 9,4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Mot bakgrund av tidigare gjorda besparingar tillförs Sveriges lantbruksuniversitet 9,4 miljoner kronor. Den nya skogsvårdslagen ger skogsägare och skogsbrukare frihet och ansvar att själva besluta om skogsbruket. Samtidigt innebär lagen också att kraven på hänsyn till naturvården skärpts. Mot bakgrund härav bör skogsvårdsorganisationen tillföras 5 miljoner kronor för ökad information och rådgivning. Genom förenkling av de jordbrukspolitiska stödssystemen och införande av fri handel med mjölkkvoter underlättas Jordbruksverkets administration. Anslaget till Statens jordbruksverk kan därmed minskas med 5 miljoner kronor (yrkande 4 delvis). Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 802 resp. 13 871 miljoner kronor (yrkande 5 delvis).

I motion Fi212 (fp) föreslås en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med totalt 675 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Den tidigare aviserade besparingen på 50 miljoner avseende det regionala stödet bör genomföras. Vidare kan en utökning av antalet utbildningsplatser vid Sveriges lantbruksuniversitet av statsfinansiella skäl inte tillstyrkas. Detta innebär en besparing på 50 miljoner kronor. EG:s jordbruksstöd (arealersättning, djurbidrag m.m.) föreslås reduceras med 600 miljoner kronor (yrkande 3 delvis). Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 117 respektive 13 186 miljoner kronor (yrkande 4 delvis).

I motion Fi215 (kd) föreslås en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsökning med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna är det bra att EU:s miljöstödsprogram används fullt ut. Ytterligare 20 miljoner kronor bör dock avsättas för att förbättra förutsättningarna för den ekologiska odlingen, främja den svenska livsmedelsexporten samt stödja rennäringen. Inom utgiftsområdet omfördelas medel bl.a. till avbytarverksamhet (yrkande 2 delvis). Vidare föreslås att

riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 812 respektive 13 881 miljoner kronor (yrkande 3 delvis).

I motion Fi219 (mp) föreslås en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med 118 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 19 delvis). Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 664 respektive 13 723 miljoner kronor (yrkande 20 delvis).

I motion Fi220 (v) föreslås en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med totalt 613 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. När det gäller medel för kompletterande åtgärder inom jordbruket redovisar regeringen ett underutnyttjande på nästan 350 miljoner kronor under innevarande år. Därmed bör anslaget kunna reduceras med 330 miljoner kronor. Motsvarande reduktion kan därmed även göras av den i budgeten redovisade EG-finansieringen vilket innebär en sammanlagd besparing på 660 miljoner kronor. Ytterligare 2 miljoner kronor bör tillföras det nationella stödet i stödområde 1–3. Vidare föreslås att 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag tillförs fiskevården. Beredskapen mot smittsamma djursjukdomar motiverar att Statens veterinärmedicinska anstalt tillförs ytterligare 5 miljoner kronor. Anslagen för bekämpande av smittsamma djursjukdomar och Statens livsmedelsverk bör höjas med 15 respektive 5 miljoner kronor. Mot bakgrund av att Statens lantbruksuniversitet (SLU) fått vidkännas kraftiga nedskärningar under senare år föreslås att SLU beviljas ytterligare 10 miljoner kronor. Skogsvården bör tillföras 5 miljoner kronor på grund av den eftersatta skogsskötseln (yrkande 4 delvis).

Utskottets överväganden

Utgiftsområdet Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar omfattar jordbruk och trädgårdsnäring, fiske, rennäring, djurskydd och djurhälsovård, livsmedelskontroll, utbildning och forskning samt skogsnäring. Utgiftsområdet innefattar 40 anslag fördelade på sju verksamhetsområden, där det dominerande området är jordbruks- och trädgårdsnäring. Inom utgiftsområdet ryms följande myndigheter: Statens jordbruksverk, Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd, Fiskeriverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Centrala försöksdjursnämnden, Statens livsmedelsverk, Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden, Sveriges lantbruksuniversitet, Skogs- och jordbrukets forskningsråd samt Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna.

Vid utskottets beredning av regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23 har Miljöpartiets representant, med ändring av de i motion Fi219 framförda yrkandena i denna del, föreslagit en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med 195 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motsvarande yrkande finns i den till utskottet remitterade partimotionen Jo241. Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 597 respektive 13 666 miljoner kronor.

Som framhålls i propositionen är de viktigaste målen för utgiftsområdet att tillämpa EU:s gemensamma jordbrukspolitik, att verka för en reformering av denna i riktning mot en mer marknadsorienterad och konsumentvänlig politik som underlättar EU:s utvidgning, att stärka konsumentperspektivet och verka för en rationell produktion av säkra livsmedel med hög kvalitet, att värna natur- och kulturmiljön och att utveckla livsmedelsproduktionen för ökad sysselsättning, regional balans och uthållig tillväxt.

För budgetåret 1998 föreslår regeringen att sammanlagt 13 726 miljoner kronor anslås för utgiftsområdet. Nästan två tredjedelar av utgifterna finansieras från EG-budgeten. Merparten av EG-stödet, nämligen 6,85 miljarder kronor, avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade, frivilliga stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör miljöersättningar, stöd till mindre gynnade områden och strukturstöd. Som prioriterade områden för år 1998 anges bl.a. ett utbyggt miljöprogram för jordbruket, ökade resurser till fiskevården samt en utökning av antalet utbildningsplatser vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Utskottet delar regeringens bedömning att verksamheten kan genomföras inom den ram som beräknats för utgiftsområdet och tillstyrker regeringens förslag i denna del. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi206 (m) yrkande 4 delvis, Fi212 (fp) yrkande 3 delvis, Fi215 (kd) yrkande 2 delvis, Fi219 (mp) yrkande 19 delvis och Fi220 (v) yrkande 4 delvis. Utskottet vill understryka att det yrkande som framförs i motion Fi212 (fp) bl.a. innebär en reducering av anslaget B 14 Arealersättningar och djurbidrag m.m. med 600 miljoner kronor. Som framgår av budgetpropositionen är emellertid anslaget obligatoriskt och det finansieras helt från EG-budgeten.

Utskottet har ingen erinran när det gäller regeringens beräkning av ramen för utgiftsområdet för budgetåren 1999 och 2000. Därmed avstyrker utskottet motionerna Fi206 (m) yrkande 5 delvis, Fi212 (fp) yrkande 4 delvis, Fi215 (kd) yrkande 3 delvis och Fi219 (mp) yrkande 20 delvis.

Stockholm den 23 oktober 1997

På jordbruksutskottets vägnar

Lennart Daléus

I beslutet har deltagit: Lennart Daléus (c), Sinikka Bohlin (s), Kaj Larsson (s), Leif Marklund (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Maggi Mikaelsson (v), Åsa Stenberg (s), Eva Björne (m), Lennart Brunander (c), Michael Hagberg (s), Berndt Sköldestig (s), Ola Sundell (m), Lennart Fremling (fp) och Marianne Samuelsson (mp).

1. Utgiftsområden m.m.

Ingvar Eriksson, Carl G Nilsson, Eva Björne och Ola Sundell (alla m) anför:

Utgiftsområde 20

I vår motion Fi 206 yrkande 4 anføres att utgiftsområde 20 bör tillföras ytterligare 100 miljoner kronor för år 1998. Regeringen föreslår omfattande neddragningar på miljöforskningen och miljöövervakningen. Vi föreslår att Naturvårdsverket tillförs 80 miljoner kronor för att bibehålla omfattningen och kvaliteten på dessa verksamheter. Därutöver bör kalkningsverksamheten tillföras 20 miljoner kronor för att ytterligare försurningsskador skall undvikas.

Vi föreslår vidare (yrkande 5 delvis) att riksdagen bör minska det statliga utgiftstaket med 59 respektive 73 miljarder kronor för utgiftsåren 1999 och 2000. Enligt vår uppfattning bör emellertid utgiftsområde 20 tillföras ytterligare 100 miljoner kronor utöver regeringens förslag i den preliminära beräkningen för dessa år.

Utgiftsområde 23

I vår motion Fi206 yrkande 4 delvis föreslås bl.a. en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsökning med totalt 9,4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Mot bakgrund av tidigare gjorda besparingar tillförs Sveriges lantbruksuniversitet 9,4 miljoner kronor. Den nya skogsvårdslagen ger skogsägare och skogsbrukare frihet och ansvar att själva besluta om skogsbruket. Samtidigt innebär lagen också att kraven på hänsyn till naturvården skärpts. Mot bakgrund härav bör skogsvårdsorganisationen tillföras 5 miljoner kronor för ökad information och rådgivning. Genom förenkling av de jordbrukspolitiska stödsystemen och införande av fri handel med mjölkkvoter underlättas Jordbruksverkets administration. Anslaget till Statens jordbruksverk kan därmed minskas med 5 miljoner kronor. Med det anförda föreslår vi att riksdagen beslutar om en något högre utgiftsram än regeringen föreslagit för budgetåret 1998, nämligen 13 735 023 000 kr.

Vidare föreslår vi (yrkande 5 delvis) att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för budgetåren 1999 och 2000 med 13 802 respektive 13 871 miljoner kronor.

2. Utgiftsområden m.m.

1997/98:JoU1y

Lennart Fremling (fp) anför:

Utgiftsområde 20

I vår motion Fi212 föreslås att anslaget för miljöövervakning utökas med 20 miljoner utöver regeringens förslag samt att kalkningsverksamheten får ytterligare 20 miljoner till sitt förfogande. Vi anser också att anslaget för inköp av mark skall utökas med 250 miljoner kronor för att värna den biologiska mångfalden. Med hänvisning härtill föreslår vi att ramen för utgiftsområde 20 skall ökas med 290 miljoner kronor utöver regeringens förslag för år 1998 (yrkande 3 delvis).

Vi föreslår motsvarande utökning i den preliminära beräkningen för budgetåren 1999 och 2000 (yrkande 4 delvis).

Utgiftsområde 23

I vår motion Fi212 yrkande 3 delvis föreslås bl.a. en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med totalt 675 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Jag föreslår att riksdagen beslutar om en lägre utgiftsram än regeringen föreslagit för budgetåret 1998, nämligen 13 050 623 000 kr.

Vidare föreslår jag (yrkande 4 delvis) att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 117 respektive 13 186 miljoner kronor.

3. Utgiftsområden m.m.

Maggi Mikaelsson (v) anför:

Utgiftsområde 20

Vi anför i motion Fi220 att vi inte accepterar neddragningarna inom miljöområdet. Vi återför en del medel från den fond på 5,4 miljarder som regeringen skapat för ekologisk omställning. Vissa åtgärder, t.ex. marksanering, kan enligt vår uppfattning inte på ett effektivt sätt finansieras via en fond, som innebär att sanering av miljöskadade områden blir beroende av enskilda kommuners ansökan om bidrag. Vi menar att det är behovet av sanering som skall styra fördelningen av resurser. Ytterligare 150 miljoner kronor bör enligt vår uppfattning användas till köp av naturreservatsmark. Därutöver föreslår vi att ytterligare 200 miljoner anslås till marksanering, att 60 miljoner används till kalkning och vardera 50 miljoner kronor går till kommunala miljörådgivare respektive Naturvårdsverket. Sammanfattningsvis föreslår vi att utgiftsområde 20 ökas med 570 miljoner kronor för år 1998 utöver regeringens förslag (yrkande 4 delvis).

I vår motion Fi220 yrkande 4 delvis föreslås bl.a. en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med totalt 613 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. När det gäller medel för kompletterande åtgärder inom jordbruket redovisar regeringen ett underutnyttjande på nästan 350 miljoner kronor under innevarande år. Därmed bör anslaget kunna reduceras med 330 miljoner kronor. Motsvarande reduktion kan därmed även göras av den i budgeten redovisade EG-finansieringen vilket innebär en sammanlagd besparing på 660 miljoner kronor. Ytterligare 2 miljoner kronor bör tillföras det nationella stödet i stödområde 1–3. Vidare föreslås att 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag tillförs fiskevården. Beredskapen mot smittsamma djursjukdomar motiverar att Statens veterinärmedicinska anstalt tillförs ytterligare 5 miljoner kronor. Anslagen för bekämpande av smittsamma djursjukdomar och Statens livsmedelsverk bör höjas med 15 respektive 5 miljoner kronor. Eftersom Statens lantbruksuniversitet (SLU) fått vidkännas kraftiga nedskärningar under senare år föreslås att SLU beviljas ytterligare 10 miljoner kronor. Mot bakgrund av den efter-satta skogsskötseln föreslås att skogsvården tillförs 5 miljoner kronor. Med det anförda föreslår jag att riksdagen beslutar om en lägre utgiftsram än regeringen föreslagit för budgetåret 1998, nämligen 13 112 623 000 kr.

4. Utgiftsområden m.m.

Marianne Samuelsson (mp) anför:

Utgiftsområde 20

Vi anför i motion Fi219 att regeringen enligt vår uppfattning, trots mångordigt tal om en ny satsning på ekologisk omställning, i praktiken har rustat ner de ordinarie anslagen på miljöområdet flera år i följd. Detta är mycket tragiskt eftersom det är här som den största kompetensen på området finns. Vi anser att en del av de medel som regeringen föreslår skall gå till stöd för lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet inom utgiftsområde 18 bör föras över till de ordinarie miljöanslagen. Dessa förstärks även i övrigt i vårt budgetförslag genom kraftiga satsningar på Naturvårdsverket, på bidrag till kalkning, skydd av urskogar och sanering och återställning av miljöskadade områden. Med det anförda föreslår vi att utgiftsområde 20 ökas med 1 195 miljoner kronor utöver regeringens förslag för budgetåret 1998 (yrkande 19 delvis).

Vi föreslår att utgiftsområde 20 utökas med 1 345 respektive 1 645 miljoner kronor i den preliminära beräkningen för budgetåren 1999 och 2000 (yrkande 20 delvis).

I vår motion Fi219 yrkande 19 delvis föreslås bl.a. en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som skulle innebära en utgiftsminskning med totalt 118 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Mot bakgrund av vad vi anfört i vår partimotion Jo241 beträffande fördelning på anslag inom utgiftsområde 23 har jag ändrat de i motion Fi219 framförda yrkandena beträffande ramen för utgiftsområdet. Jag föreslår således en fördelning av utgifterna på utgiftsområde 23 som innebär en utgiftsminskning med 195 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Miljöpartiet kan i stort stödja det förslag som regeringen lägger när det gäller ett utökat miljöstöd för jordbruket. Vi kan dock inte acceptera regeringens förslag till resurshushållande jordbruk. Eftersom vi inte bedömer det realistiskt att ta fram ett bättre program för utbetalning år 1998 minskas miljöstödet i vårt budgetförslag med totalt 200 miljoner kronor. När det gäller ekologiska produkter vill vi satsa sammanlagt 9 miljoner kronor på marknadsstödjande åtgärder. 2 miljoner kronor finns redan för detta ändamål. Ytterligare 2 miljoner kronor anslås för detta ändamål genom att bidraget för funktionstest av lantbruks-sprutor dras in. 5 miljoner kronor tas från anslaget F 6 Exportfrämjande åtgärder, som därmed slopas. När det gäller ersättningen för viltskador föreslår vi att 1 miljon kronor avsätts till ersättning för andra tamdjur än ren rivna av fredade rovdjur. Vidare bör anslaget för det förebyggande arbetet ökas med 4 miljoner kronor. Totalt föreslår vi att 5 miljoner kronor tillförs anslaget D 2 Ersättning för viltskador m.m. utöver regeringens förslag. Med det anförda föreslår jag att riksdagen beslutar om en lägre utgiftsram än regeringen föreslagit för budgetåret 1998, nämligen 13 530 623 000 kr.

Vidare föreslår jag att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för åren 1999 och 2000 med 13 597 respektive 13 666 miljoner kronor.

Särskilt yttrande

Utgiftsområde 20

Lennart Daléus och Lennart Brunander (c) anför:

Att vårda miljön är en av våra viktigaste uppgifter. Centerpartiets förslag i motion Jo784 ger en utveckling mot ett säkrare samhälle där omsorgen om miljön utvecklas. Enligt vår uppfattning är inte regeringens förslag tillräckliga. Vi återkommer till dessa frågor när innehållet i ramarna skall diskuteras, men i ett par fall behandlas viktiga frågor i annat utskott.

Ansvar för att bevara den biologiska mångfalden är viktigt och grundläggande för att till eftervärlden lämna en fungerande miljö. Behovet att avsätta mark som har stora biologiska värden är stort, men regeringens förslag är otillräckliga. Centerpartiet anser det angeläget att mer pengar avsätts nu innan det är för sent. Vi har förslag till detta i yrkande 27 i motion Jo784.

Kretsloppsanpassningen är central och arbetet med att producera varor så att de går att återanvända eller att de kan återgå till kretsloppet är grundläggande. Under gången tid och än i dag smutsas naturen ner av kemikalier och

andra ämnen som förgiftar miljön. Detta får inte ske, men när det skett måste en sanering göras. Det finns många områden som är i behov av sanering. Regeringen ägnar detta litet intresse. Vi föreslår mer pengar till detta i yrkande 33 i motion Jo784. Eftersom yrkandena 27 och 33 i motion Jo784 behandlas i bostadsutskottet vill vi här understryka dessa frågors betydelse och redovisa vår syn. Centerpartiet kommer att ta upp frågan i bostadsutskottet.

1997/98:JoU1y

